

Asia: VN/19902/2021

Lausuntopyyntö rikosasioiden tietosuojalain toimivuudesta ja sen soveltamiseen liittyvistä kokemuksista

Direktiivin täytäntöönpano

1. Rikosasioiden tietosuojalaki mahdollistaa sen, että rikosasioiden tietosuojalain sijasta tai sen lisäksi sovelletaan joiltakin osin erityislainsäädäntöä. Rikosasioiden tietosuojalakia on myös täydennetty usealla erityislailla. Puuttuuko rikosasioiden tietosuojalaista joiltakin osin tietosuoja koskevia vaatimuksia, jotka olisi syytä huomioida yleislaissa?

-

2. Onko hallinnonalalla voimassa tai suunnitteilla rikosasioiden tietosuojalain 13 §:stä poikkeavaa sääntelyä, mukaan lukien automatisoitu profilointi, jolla on merkittäviä vaikutuksia rekisteröityyn, sekä erityisiä henkilötietoryhmiä hyödyntävä profilointi kuten kasvontunnistus?

-

3. Onko hallinnonalalla suunnitteilla uusia erityislainsäädäntöhankkeita, joilla on tarkoitus panna täytäntöön joiltakin osin direktiivin säännöksiä?

-

4. Onko rikosasioiden tietosuojadirektiivissä säännöksiä, joiden täytäntöönpano erityislainsäädännössä on osoittautunut hankalaksi tai joiden merkitys on epäselvä?

-

Henkilötietojen siirto kolmansiin maihin ja kansainvälisille järjestöille

5. Mitä sopimuksia, säännöksiä ja standardeja sovelletaan tietosuojan riittävyyden arviointiin, kun henkilötietoja siirretään kolmansiin maihin ja kansainvälisille järjestöille (ks. rikosasioiden tietosuojalain 41-42 §)?

Rikosasioiden tietosuojalain 2 §:n 1 momentin mukaan, jos muussa laissa on tästä laista poikkeavia säännöksiä, niitä sovelletaan tämän lain asemesta. Poliisin henkilötietolain (616/2019) 7 luvun 46 §:n 2 momentin nojalla Suojelupoliisin poliisin hallinnosta annetun lain (110/1992) 10 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen sovelletaan yleislakina rikosasioiden tietosuojalakia lukuun

ottamatta sen 10 §:n 2 momenttia, 54 §:ää ja 7 lukua, jollei poliisin henkilötietolain 7 luvussa toisin säädetä. Rikosasioiden tietosuojalain 7 luvussa säädetään tietojen siirrosta. Poliisin henkilötietolain 7 luvun 51 §:ssä säädetään yksityiskohtaisesti ja tarkkarajaisesti niistä edellytyksistä, joiden vallitessa tietoja voidaan luovuttaa kansainvälisessä yhteistyössä. Suojelupoliisin näkemyksen mukaan sääntelymalli on toimiva ja soveltamisen kannalta selkeä.

6. Kokemuksenne henkilötietojen siirtoihin sovellettavista poikkeuksista (rikosasioiden tietosuojalain 43 §), jotka koskevat tietosuojan riittävyyttä?

-

7. Kokemuksenne rikosasioiden tietosuojalain 44 §:n (henkilötietojen siirto kolmansiin maihin yksityisille ja muille vastaanottajille) soveltamisesta?

-

8. Millä tavalla rikosasioiden tietosuojalain säännökset ovat vaikuttaneet toimivaltaisten viranomaisten väliseen tiedonvaihtoon kansallisesti, jäsenvaltioiden välillä ja Suomen ja kolmansien maiden välillä, huomioiden erityisesti rekisterinpitäjien väliseen luottamukseen liittyvät näkökohdat?

-

Muut kokemukset rikosasioiden tietosuojalain soveltamisesta

9. Minkälaista rikosasioiden tietosuojalakia täydentävää ohjeistusta rekisterinpitäjä/tietosuojaviranomainen antanut henkilötietojen käsittelystä?

-

10. Millä tavalla henkilökunnan tietoisuutta rikosasioiden tietosuojalain vaatimuksista on pyritty parantamaan?

-

11. Millä tavalla rekisteröidyn tarkastusoikeus (rikosasioiden tietosuojalain 23 ja 24 § sekä 29 §) on järjestetty? Miten paljon rekisterinpitäjä/tietosuojaviranomainen on vastaanottanut vuosittain (2019-2021) tarkastuspyyntöjä ja mitä tilanteita, rekistereitä tai tietoryhmiä ne ovat pääosin koskeneet?

Henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (616/2019) 56 §:n mukaan Suojelupoliisin poliisin henkilötietolain 7 luvun perusteella käsittelemiin henkilötietoihin ei ole lainkaan tarkastusoikeutta. Rekisteröidyn oikeuksien käyttämisestä tietosuojavaltuutetun välityksellä säädetään rikosasioiden tietosuojalain 29 §:ssä. Oikeuksien käyttämistä koskeva pyyntö on esitettävä tietosuojavaltuutetulle taikka poliisille tämän lain 41 §:n 2 momentin mukaisesti. Poliisille esitetty pyyntö on toimitettava viipymättä tietosuojavaltuutetulle. Suojelupoliisin poliisin henkilötietolain 7 luvun nojalla käsittelemiin henkilötietoihin on käytetty tarkastusoikeutta tietosuojavaltuutetun välityksellä vuonna 2019 24 kertaa, vuonna 2020 15 kertaa ja vuonna 2021 12 kertaa. (23.8.2021 mennessä)

Rekisteröidyt voivat käyttää tarkastusoikeuttaan rikosasioiden tietosuojalain 23 §:n mukaisesti turvallisuus selvitysrekisteriin. Pyyntö tehdään Suojelupoliisin kirjaamoon sähköpostilla tai kirjeellä.

Tiedot lähetetään rekisteröidylle saantitodistuskirjeellä tai toimitus toteutetaan muutoin niin, että tietojen saajan henkilöllisyys voidaan varmistaa. Rekisteröidyn tarkastusoikeutta voidaan tarvittaessa rajata lain 24 §:n mukaisesti. Rikosasioiden tietosuojalain 23 §:n mukaisia tarkastusoikeuden käyttöjä on kohdistettu turvallisuusselvitysrekisteriin vuonna 2019 11 kpl, 2020 42 kpl ja 2021 41 kpl (23.8.2021 mennessä)

12. Onko rikosasioiden tietosuojalain soveltamisalaan kuuluvan henkilötietojen käsittelyyn nimetty tietosuojavastaava ja/tai mikä on rikosasioiden tietosuojalain soveltamisalaan kuuluvan käsittelyn valvontaan osoitetun henkilökunnan lukumäärä?

Suojelupoliisi on nimennyt tietosuojavastaavan sekä turvallisuusselvitysrekisteriin, että rekisteriin, jossa käsitellään tietoja poliisin henkilötietolain 7 luvun nojalla.

13. Onko rikosasioiden tietosuojalain noudattamisessa ilmennyt ongelmia ja mitä säännöksiä ongelmat ovat erityisesti koskeneet?

-

14. Näkemyksenne lainsäädännön toimivuudesta tietosuojaviranomaisen valvontavaltuuksien käytön ja laillisuusvalvonnan näkökulmasta?

-

15. Onko rikosasioiden tietosuojalain 51 ja 52 §:n säännöksiä vielä sovellettu ja jos kyllä, minkälaisissa tilanteissa?

Rikosasioiden tietosuojalain 51 ja 52 §:ää ei ole sovellettu.

16. Kokemuksenne rikosasioiden tietosuojalain säännösten ja rikosoikeudellisen ja virkamiesoikeudellisen sääntelyn yhteentoimivuudesta?

-

17. Mahdolliset huomionne henkilötietojen käsittelyn tietoturvallisuutta koskevista vaatimuksista (suunnitelmat, ohjeet, tietojärjestelmämuutokset, organisatoriset muutokset, auditoinnit, tietoturvaloukkauksia koskevat ilmoitukset), huomioiden myös lokitietojen osalta täytäntöönpanoon varattu siirtymäaika

-

18. Mahdolliset huomionne rikosasioiden tietosuojalain vaikutuksista uuden teknologian kehittämiseen ja käyttöön

-

19. Muut mahdolliset huomionne rikosasioiden tietosuojadirektiivistä tai rikosasioiden tietosuojalaista ja sen soveltamisesta

-

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Wahlroos Antti
Suojelupoliisi